

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
URED PREDSJEDNIKA

Broj: Su V-41/2023-18
Zagreb, 23. lipnja 2023.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
n/r predsjednika Vlade mr.sc. Andreja Plenkovića

PREDMET: Štrajk sudskih službenika i namještenika

Poštovani gospodine predsjedniče Vlade,

S obzirom da je Vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske potvrdilo presudu Županijskog suda u Zagrebu kojom je štrajk proglašen zakonitim proizlazi da će se on nastaviti.

S obzirom da ovaj štrajk traje već dulje vrijeme nesporno je da je već sada došlo do ozbiljnog poremećaja u radu sudova i koji će se nedvojbeno povećavati, što štrajk bude dulje trajao. Navedeno znači da će prestati pozitivan trend smanjenja broja neriješenih predmeta na sudovima odnosno da će neizbježno i posljedično kod stranaka različitih sudskih postupaka doći do manjih ili većih štetnih posljedica, unatoč tome što sam kao najviše tijelo sudske uprave donio naredbu kojom su predsjednici sudova obvezani da organiziraju posao tako da, u bitnome, sudovi rade na hitnim predmetima i onima kod kojih prijete nastanak nenadoknadive štete.

Iz izjava ministra g. Malenice proizlazi kako je Vaša Vlada zauzela stajalište da izvan ponuđenih iznosa od 100,00, 80,00 i 60,00 EUR-a ne može sudskim službenicima i namještenicima u ovom trenutku ponuditi ništa više od toga, uz temeljno obrazloženje da bi usvajanje takvog zahtjeva predstavljalo „parcijalno“ rješenje i da bi se nakon toga sa sličnim zahtjevima pojavili i ostali državni službenici i namještenici. Drugim riječima, problem 6415 sudskih službenika i namještenika ne može se riješiti dok se „u paketu“ ne riješi pitanje povećanja plaća svih državnih službenika i namještenika u državnoj upravi i drugim tijelima s javnim ovlastima, njih oko 219 000, sve to zbog trenutnih proračunskih ograničenja. Nadležni ministar pravosuđa i uprave je objasnio da bi veći stupanj povećanja plaće sudskim službenicima i namještenicima mogao biti isplaćen tek početkom sljedeće 2024. godine odnosno nakon punih šest mjeseci. Iz onoga što je ponuđeno da bi se isplaćivalo svim državnim službenicima od 1. siječnja 2024. godine proizlazi da bi plaće svih državnih službenika i namještenika

bile dodatno povećane, ali sada je aktualno pitanje trenutka isplate tako povećanih plaća. Stoga je ministar Malenica zatražio od Sindikata razumijevanje i strpljenje, što su oni odbili. Stoga možemo zaključiti kako su u ovom trenutku sindikalni pregovori između Sindikata i Vlade u pat-poziciji.

Kada bi činjenica sindikalnog pregovaranja i trenutnog statusa tih pregovora između Vlade i Sindikata bila jedino bitna onda Vam se kao predsjednik Vrhovnog suda ne bih vjerojatno ni obraćao. Međutim, navedena situacija već sada je ozbiljno narušila uredno funkcioniranje sudbene vlasti, naročito na prvom stupnju koji je najbitniji s obzirom da stranke prvenstveno dolaze u kontakt sa sudovima prvog stupnja, a kod kojih je situacija najteža. Dodatno ističem da ukoliko bi ova situacija potrajala sljedećih šest mjeseci odnosno ako bi i došlo do obustave štrajka na bilo koji način, a uz zadržavanje postojeće razine plaća uvećane za odobrene iznose povećanja od 100,00, 80,00 i 60,00 EUR-a s kojima sudski službenici nisu zadovoljni, to bi u preostalom razdoblju do kraja ove godine dovelo do daljnjeg smanjenja broja sudskih službenika i namještenika. Drugim riječima, nastavio bi se proces odlaska sudskih službenika i namještenika sa sudova (posebno sudskih zapisničara) zbog vrlo niskih plaća i bitno otežanih uvjeta rada, a da na tako ispražnjena radna mjesta zbog niskih plaća i velikog radnog opterećenja ne bismo mogli privući novi službenički kadar niti ga zadržati. Sve to u bitnoj mjeri već sada utječe na rad sudaca s obzirom da sudske uprave po mnogim općinskim i županijskim sudovima više nisu u stanju svakom sucu osigurati barem jednog sudskog službenika-zapisničara.

Kao izlaz iz ove situacije predlažem Vam da Vlada u dogovoru sa Sindikatom dogovori još jedan, veći iznos povećanja plaća koji bi sudskim službenicima i namještenicima mogao biti isplaćen čim prije i koji bi za njih bio prihvatljiv. Dodatno ističem da je sada prilika da se sistemski isprave grube nedorečenosti u sustavu koje traju punih trideset godina. Naime, u sustavu podjele vlasti sudbena vlast je samostalna i neovisna i kao takva odvojena od izvršne vlasti odnosno tijela državne uprave te stoga nitko tko radi na sudu ne može imati status državnog službenika odnosno namještenika. Ovo je vidljivo iz toga što sudski službenici i namještenici nisu u radnom odnosu s Ministarstvom pravosuđa i uprave nego su u radnom odnosu sa sudovima i to je bilo vidljivo u razdoblju dok su postojale radne knjižice u fizičkom obliku, dakle u tim radnim knjižicama bilo je vidljivo da je na njima kao poslodavac bio označen općinski ili neki drugi sud, a ne Ministarstvo pravosuđa i uprave. Radi se o sistemskoj anomaliji koju sada treba otkloniti na način da se pitanje plaća sudskih službenika i namještenika uredi posebnim zakonom čime bi odmah otpao argument da se pitanje plaća 6415 sudskih službenika i namještenika ne može riješiti odnosno da se rješavanje pitanja njihovih plaća čini ovisnim o kompletnom uređenju plaća u čitavom sektoru državne i javne uprave koji obuhvaća 219 000 službenika, u što su pogrešno uvršteni i sudski službenici i namještenici.

Prema tome, na sudovima ne radi nijedan državni službenik ili namještenik, a navedeno još više dolazi do izražaja kod sudskih savjetnika.

Želim naglasiti da se problem preniskih plaća sudskih službenika i namještenika nije pojavio kao grom iz vedrog neba. Naime, još je moj prethodnik, tadašnji predsjednik Vrhovnog suda Đuro Sessa u godišnjem izvještaju za 2020. godinu podnijetom Hrvatskom saboru predložio da se plaće sudskih službenika i namještenika povise za barem 30% i ovaj prijedlog sam ja ponovio u mom izvještaju za 2021. godinu. Pored toga, u posljednje dvije godine sam u više navrata ponavljao da se situacija, naročito na sudovima prvog stupnja, rapidno pogoršava i da prijeti nastankom bitnih poremećaja u radu sudbene vlasti. To sam govorio i kao sudac prvog stupnja.

Nastala situacija nadišla je okvire klasičnog sindikalnog pregovaranja i dovela je u pitanje redovno funkcioniranje sudbene vlasti. Stoga Vam predlažem da o ovim pitanjima obavimo razgovor na kojemu bih bio prisutan ja i još nekoliko predstavnika sudova te dvoje ili troje sudskih službenika. Sudski službenici bi Vam mogli iz prve ruke iznijeti sve podatke o visini svojih plaća i uvjetima rada dok bih Vam ja i moji kolege obrazložili navedena sistemska pitanja.

Napominjem da nisam posebno spominjao sudske savjetnike na prvom stupnju koji također imaju male plaće, a radi se o diplomiranim pravnicima iz čijih redova se u većini slučajeva izabiru budući suci. Kod sudskih savjetnika je spomenuti ustavnopravni apsurd još izraženiji. Naime, prema postojećem zakonskom uređenju oni imaju status državnih službenika te u tom svojstvu primaju plaću, a o pitanju zakonitosti njihovog prijama u radni odnos na sudovima povodom žalbe ne odlučuje više tijelo sudske uprave nego Odbor za državnu službu. Međutim, ni to nije najveći paradoks nego činjenica da su ovakvi sudski savjetnici – državni službenici dobili zakonsku ovlast da, *exempli causa*, u trgovačkim predmetima vode parnične postupke do 500.000,00 kuna pa se stoga postavlja pitanje kakav je to sustav podjele vlasti u kojemu na sudovima kao zasebnoj grani vlasti sudske postupke vode državni službenici.

Kada je, pak, riječ o sudskim službenicima i namještenicima naglašavam da oni, zbog specifičnosti funkcioniranja sudova, nisu nikakvo pomoćno osoblje nego vrlo bitan dio unutar cjelokupnog sudačkog corpusa. Tako sudski zapisničari nisu samo daktilografi nego i informatičari te ujedno i procesni subjekti. Naime, sudski zapisnik kao javnu ispravu svojim potpisom ne ovjerava samo sudac nego i sudski zapisničar, dakle on tada radi ono što inače rade suci i javni bilježnici i ta odgovornost im se uopće ne vrednuje. Ovlašteni zemljišnoknjižni referenti donose odluke o upisu, opterećenju ili brisanju prava vlasništva i drugih stvarnih prava na nekretninama. Upravo u vezi s tim pitanjem napominjem da je Vaša Vlada uredila zgradu gruntnice Općinskog građanskog suda na solidan način, ali sada i takva investicija dijelom gubi smisao ako se u tako novouređenoj zgradi gruntnice ne radi zbog štrajka, što nedvojbeno nanosi štetu kako građanima tako i gospodarstvu. Na kraju, ni službenik koji radi u prijamoj kancelariji nije nimalo beznačajan s obzirom da on prema Sudskom poslovniku ima ovlast upozoriti stranku koja neposredno predaje podnesak sudu na uočene formalne nepravilnosti podneska te ako taj službenik dobro obavlja posao onda je on time

napravio veliku uslugu kako samoj stranci i njezinom odvjetniku tako i sucu koji se kasnije neće morati baviti tim istim pitanjem. Stoga iz ovih konkretnih i ustavnopravnih razloga odbacujem kao neodrživo stajalište da se pitanje plaća sudskih službenika i namještenika može i mora rješavati isključivo „u paketu“ sa svim ostalim državnim službenicima i namještenicima. Sudbena vlast je samostalna i neovisna i ta činjenica se reflektira na radnopravni status sudskih savjetnika, službenika i namještenika. Prema sadašnjoj razini plaća sudski službenici i namještenici ulaze u kategoriju najslabije plaćenih službenika, u pravilu su plaće u državnoj upravi za sličan posao više, zbog toga nam izvršna vlast i njezina tijela (ministarstva, upravne organizacije, ustanove, agencije) sve više postaju „nelojalna konkurencija“ jer sudski službenici iz navedenih razloga prelaze raditi u tijela državne uprave. Sudstvo nije mjesto na kojemu bi itko trebao imati plaću ispod državnog prosjeka odnosno takvu od koje jedva preživljava. Ako se, primjera radi, na sudskog zapisničara odnose pravila o izuzeću na isti način kao i na suca, to znači da zapisničar mora imati objektivan i nepristran status, a jedna od mjera za postizanje ovog statusa je pristojna plaća, isto se odnosi i na sve ostale službenike i namještenike. Na kraju, ako je Vaša vlada proklamirala da joj je reforma pravosuđa najviši prioritet onda ne vidim logiku da se, kada su u pitanju plaće sudskih savjetnika, službenika i namještenika, nadležni ministar poziva na situaciju u čitavoj državnoj upravi. Uostalom, ako se godinama naglašava kako je reforma pravosuđa „reforma svih reformi“ onda bi bilo logično da to nađe odraza i prilikom rješavanja pitanja plaća sudskih službenika, namještenika i sudskih savjetnika jer je to za funkcioniranje sustava sudbene vlasti gotovo jednako važno kao i pitanje plaća sudaca.

Stoga Vas molim da razmotrite ovaj prijedlog koji je podnijet isključivo u cilju smanjivanja nastale štete odnosno u nastojanju da se osigura uredno funkcioniranje sudbene vlasti. Trajno uređenje pitanja plaća sudskih savjetnika, službenika i namještenika je od vitalne važnosti za uredno funkcioniranje sudbene vlasti kao samostalne, treće grane vlasti i utoliko se i pregovori o visini plaće sudskih savjetnika, službenika i namještenika u bitnoj mjeri sistemski razlikuju od uređenja tog istog pitanja u tijelima državne uprave.

S poštovanjem,

P R E D S J E D N I K

mr. sc. Radovan Dobronić